

2018 -10- 12

Diariennr.

Ärendetyp

~~KS/2018-692~~

~~002~~

KS/2018-692

042

Revisionsrapport

Granskning av delårsrapport 2018

Osby kommun

Lena Salomon
Certifierad kommunal
revisor

Mattias Johansson,
Auktoriserad revisor
och Certifierad kommu-
nal revisor

Sofie Ahlberg,
Revisor

Oktober 2018

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	4
2.1.	Bakgrund	4
2.2.	Syfte och revisionsfrågor	4
2.3.	Revisionskriterier	4
2.4.	Avgränsning och metod.....	4
3.	Iakttagelser och bedömningar	6
3.1.	Lagens krav och god redovisningssed	6
3.1.1.	Iakttagelser	6
3.1.2.	Bedömning.....	6
3.2.	Resultatanalys	7
3.3.	Nämndernas budgetuppföljning och prognos	8
3.4.	God ekonomisk hushållning.....	8
3.4.1.	Finansiella mål	9
3.4.2.	Mål för verksamheten	10

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2018-01-01 – 2018-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Resultatet för perioden är 44,4 mnkr (69,2 mnkr), vilket är 24,8 mnkr lägre än motsvarande period föregående år. Prognosen för helåret pekar mot ett resultat om 4,4 mnkr. Justerat för jämförelsestörande poster uppgår det prognostiserade resultatet till -9,5 mnkr. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer uppfyllas för år 2018.

- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Kommunen skall bedriva verksamhet enligt god ekonomisk hushållning där en stabil och uthållig ekonomi är en förutsättning. Vi delar kommunstyrelsens samlade bedömning att målen för god ekonomisk hushållning delvis kommer att uppnås för år 2018.

I delårsrapporten framgår det att det prognostiserade resultatet uppgår till 4,4 mnkr. I detta resultat ingår en jämförelsestörande post vilket ger ett justerat resultat uppgående till -9,5 mnkr. Således understiger resultatet uppsatt mål om minst 15 mnkr. Kommunstyrelsen prognostiserar ett underskott på -28,1 mnkr och vi konstaterar samtidigt att kommunstyrelsen gjorde ett underskott på 31 mnkr 2017. Inom kommunstyrelsen är de största avvikelserna hänförliga till förvaltningen för utbildning och arbete, med en helårsprognos på -17 mnkr mot budget, och samhällsbyggnadsförvaltningen, -9 mnkr mot budget. Vi ser vikten av att upprätta åtgärdsplaner för att få en ekonomi i balans. Vid genomläsning av delårsrapporten saknar vi konkreta och kvantifierade åtgärdsplaner och vi ser därmed vikten av att kommunstyrelsen upprättar och presenterar sådana för att nå en budget i balans. Vi kommer med uppmärksamhet att fortsätta följa kommunstyrelsens arbete under resterande del av år 2018.

Vi kan även konstatera att flertalet mål och indikatorer inom verksamheten inte följs upp. Vi vill framhålla att det enligt vår bedömning är väsentligt att kommunen redan i delårsrapporten gör en bedömning av uppställda mål då detta utgör en förutsättning för att kunna uppnå de beslutade målområdena. Detta mot bakgrunden av att delårsrapporten

behandlas i fullmäktige i oktober och det därefter enbart återstår två månader av budgetåret. Sammanfattningsvis konstaterar vi att det saknas en *överblick i delårsrapporten av hur kommunstyrelsen prognostiserar att målområdena kommer att efterlevas i helårsprognosen.*

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommuner är skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början och i revisorernas uppgift ingår att granska kommunens delårsrapport.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Kommunen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisionsobjekt är styrelsen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken skall biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

2.3. Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL), kap 12
- Lag om kommunal redovisning (KRL), kap 9
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 22, Delårsrapport
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- Fullmäktiges anvisningar avseende delårsrapport

2.4. Avgränsning och metod

Granskningen av delårsrapporten avgränsas till följande:

- översiktlig granskning av det siffermässiga bokslutet per 2018-08-31,
- förvaltningsberättelsens innehåll,

- hur kommunen redovisar hur väl det prognostiserade resultatet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning (både finansiella och verksamhetsmässiga mål).

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande.

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen till den information som ingår i delårsrapporten. Detta utesluter inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisions- sed i övrigt har.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningsekonom.

3. *Iakttagelser och bedömningar*

3.1. *Lagens krav och god redovisningssed*

3.1.1. *Iakttagelser*

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti. Resultatet för perioden uppgår till 44,4 mnkr (69,2 mnkr), vilket är 24,8 mnkr längre än motsvarande period föregående år. I detta resultat återfinns det jämförelsestörande post om 14,4 mnkr, vilket avser en realisationsvinst då kommunen, som ett led i ändrad kapitalplaceringsstrategi, sålt tillgångar i kapitalförvaltningen.

Kommunens nettokostnader kommer enligt prognos att öka med 8,6 % (exklusive jämförelsestörande poster 4,7 %) under 2018 samtidigt som skatteintäkterna och de generella bidragen förväntas bli 2,3 mnkr bättre än budgeterat.

Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse samt resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys. Sammanställd redovisning har upprättats i delårsrapporten.

Investeringsgraden per 2018-08-31 uppgår till 14,5 % (fg år 26 %). Prognosen pekar på att investeringar kommer att uppgå till 120,7 mnkr, vilket är 113,7 mnkr (-80,1 mnkr) lägre än budgeterat. Kommunen har framöver ett stort investeringsbehov främst vad gäller skolor och förskolor.

I delårsbokslutet uppgår fordran till Migrationsverket enbart till 4,2 mnkr (35,1 mnkr). I föregående års bokslut hade kommunen för återsökta medel under perioden 2015-2016 tillämpat en försiktig bedömning samtidigt som återsökta medel under 2016-2017 togs upp i sin helhet. Samtliga återsökta medel från tidigare år har återbetalts av Migrationsverket och nuvarande fordran avser schablonintäkter och återsökningar under året. Kommunen hade, i detta avseende, gjort en bra uppskattning och bedömning av den fordran som tidigare legat och medförde endast en resultat effekt på 30 tkr.

Kommunens VA-verksamhet ska enligt 30§ Lag om allmänna vattentjänster tillämpa självkostnadsprincipen vilket innebär att intäkter maximalt ska redovisas motsvarande för verksamhetens nödvändiga kostnader. Om VA-taxekollektivet under räkenskapsåret fakturerats mer än de nödvändiga kostnaderna uppstår ett "överuttag". Ett överuttag kan periodiseras för att möta framtida nyinvesteringar eller återbetalas till VA-taxekollektivet. Kommunen, i enlighet med sin beslutade investeringsplan, står inför stora investeringar i VA-anläggningar och överuttaget planeras även för detta år att användas till dessa framtida investeringar. Vi delar kommunens bedömning och anser att en periodisering av överuttaget är förenligt med gällande regelverk.

3.1.2. *Bedömning*

I vår översiktliga granskning har det inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport inte är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2017.

3.2. Resultatanalys

Prognosen för delåret pekar på ett positivt resultat om 4,4 mnkr, vilket är 1,7 mnkr sämre budgeterat. Tar vi även i beaktande att kommunen har en jämförelsestörande post så uppgår årets resultat till -9,5 mnkr, vilket är 15,6 mnkr sämre än budgeterat. Avvikelsen beror:

- Verksamhetens nettokostnad avviker med -25,9 mnkr mot budget vilket i huvudsak förklaras av de ökade kostnader som Utbildning arbete samt Samhällsbyggnad drabbats av.
- Skatteintäkter och statsbidrag förväntas bli 2,3 mnkr högre än budgeterat.
- Finansnettot ligger i prognosen 18,9 mnkr bättre än budgeterat, vilket främst beror på en jämförelsestörande post avseende realisationsvinst från kapitalförvaltningen samt att de finansiella kostnaderna förväntas bli lägre än budgeterat med anledning av de investeringar som inte genomförts.

I nedanstående tabell redovisas utfallet för de första åtta månaderna 2018, prognos för utfallet för året samt avvikelsen mot budget.

<i>Resultaträkning mnkr</i>	<i>Utfall delår 2017</i>	<i>Utfall delår 2018</i>	<i>Prognos 2018</i>	<i>Avvikelse mot budget</i>
Verksamhetens intäkter	162	149	254	+ 14
Verksamhetens kostnader	-589	-605	-990	-51
Avskrivningar	-30	-27	-42	+11
Jämförelsestörande poster	28	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-429	-483	-778	-26
Skatteintäkter	365	377	566	+1
Generella statsbidrag och utjämnning	134	136	204	+2
Finansiella intäkter	2	17	17	+15
Finansiella kostnader	-3	-2	-5	+7
Årets resultat	69	44	4	-2

Resultatet enligt avstämningen mot balanskravet uppgår till 4,4 mnkr enligt prognos för 2018. Justering har inte skett för den realisationsvinst kommunen haft i samband med försäljning av kapitalförvaltningen, +14 mnkr, eftersom försäljning har skett utav en omsättningstillgång. Vi delar denna bedömning.

Kommunens nettokostnader uppgår till 94,2 % (86,0%) av skatteintäkter och generella bidrag per 31 augusti 2018. Prognosen innebär att nyckeltalet stiger till 101,0 %. Detta innebär att kommunen fram till augusti klarat att bedriva den löpande verksamheten med skatteintäkter och statsbidrag men att prognosen pekar på att så inte kommer att ske för 2018.

Verksamhetens nettokostnader förväntas att öka med 8,6 % mot bokslutet för 2017 medan skatteintäkterna endast prognostiseras att öka med 3,2 % (inkl generella statsbidrag 2,8 %).

3.3. Nämndernas budgetuppföljning och prognos

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Utfall augusti	Budget 2018	Prognos helår	Budget avvikelse
Kommunstyrelse	188,2	257,8	285,9	-28,1
Barn- och skolnämnd	166,3	250,1	257,0	-6,9
Vård- och omsorgsnämnd	140,7	217,2	212,8	4,4
Tillsyn- och tillståndsnämnd	1,7	2,9	2,9	0,0
Valnämnd	-0,1	0,3	0,2	0,1
Överförmyndaren	1,8	3,5	3,3	0,2
Kommunrevision	0,2	0,7	0,7	0,0
Summa nämnderna	498,8	732,5	762,8	-30,3

Kommunstyrelsen prognostiserar en budgetavvikelse med -28,1 mnkr (-14,5 mnkr). Avvikelsen beror främst på att Utbildning och arbete prognostiserar en budgetavvikelse på -17,3 mnkr (-11,9 mnkr) samt att Samhällsbyggnad prognostiserar en budgetavvikelse på 8,7 mnkr. Kostnaderna inom vuxenenheten har ökat mot budgeterat vilket förklarar den större delen av den negativa budgetavvikelsen inom Utbildning och arbete. Kostnadsökningarna beror på ökade utbetalningar av ekonomiskt bistånd samt ökat antal placeringar inom missbruk, psykiatri och våld i nära relationer. Ökade kostnader beror också på högre interkommunal ersättning för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Av samhällsbyggnads underskott ligger 5,8 mnkr på fastighetsenheten. Det beror enligt uppgift på ökade kostnader avseende gator och vinterväghållning med ca 2 mnkr samt att internhyresintäkterna har minskat vilket leder till att intäkterna är för låga i förhållande till fastigheternas kostnader. Det sistnämnda avser främst de fastigheter som ligger i lokalbanken, som friställts utan alternativ användning.

Barn- och skolnämnden visar ett underskott på 6,9 mnkr. Avvikelsen beror enligt uppgift på ökade kostnader för elevassistenter inom grundskolan där verksamheterna inte har hunnit anpassa sig till förändrade förutsättningar vid den reviderade budgeten för 2018. Grundskolan har under hösten 2018 minskat antalet elevassistenter som en effekt av de ökade kostnaderna. Även de interkommunala ersättningarna har ökat med anledning av ett ökat antal elever som går grundskola i annan kommun samtidigt som kostnaderna för placeringar inom barn- och familjeenheten ökar.

3.4. God ekonomisk hushållning

Osby kommun gör bedömningen i delårsrapporten att god ekonomisk hushållning delvis uppnås i helårsprognosen på grund av det låga balanskravsresultatet till följd av en dålig budgetuppföljsamhet.

3.4.1. Finansiella mål

I delårsrapporten görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2017, som är fyra till antalet:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2016	Prognos 2018	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Resultatet - under mandatperioden ska resultatet årligen uppgå till 2 % av skatteintäkter och statsbidrag. Ger ett överskott på minst 15 mnkr.	4,4 mnkr	Prognosen pekar på att målet inte kommer att uppnås
Finansiella kostnader får inte överstiga 5 % av verksamhetens nettokostnader.	0,7 %	Prognosen pekar på att målet kommer att nås.
Kommunal bolagsverksamhet ett positivt resultat	Positivt resultat	Prognosen pekar på att målet kommer att nås.
Solifiteten ska inte understiga 25 %	37 %	Prognosen pekar på att målet kommer att nås.

Vi delar kommunstyrelsens samlade bedömning att de finansiella målen delvis kommer att uppnås.

I delårsrapporten framgår det att det prognostiserade resultatet uppgår till 4,4 mnkr. I detta resultat ingår en jämförelsestörande post vilket ger ett justerat resultat uppgående till -9,5 mnkr. Således understiger resultatet uppsatt mål om minst 15 mnkr. Kommunstyrelsen prognosticerar ett underskott på -28,1 mnkr och vi konstaterar samtidigt att kommunstyrelsen gjorde ett underskott på 31 mnkr 2017. Inom kommunstyrelsen är de största avvikelserna hänförliga till förvaltningen för utbildning och arbete, med en helårsprognos på -17 mnkr mot budget, och samhällsbyggnadsförvaltningen, -9 mnkr mot budget. Vi ser vikten av att upprätta åtgärdsplaner för att få en ekonomi i balans. Vid genomläsning av delårsrapporten saknar vi konkreta och kvantifierade åtgärdsplaner och vi ser därmed vikten av att kommunstyrelsen upprättar och presenterar sådana för att nå en budget i balans. Vi kommer med uppmärksamhet att fortsätta följa kommunstyrelsens arbete under resterande del av år 2018.

Bedömning

Vår översiktliga granskning visar på att prognostiserade resultat delvis är förenligt med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2018. På sikt är det skatteintäkterna och statsbidragen i förhållande till nettokostnaderna som utgör den grundläggande ekonomiska balansen. Nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkter, statsbidrag och finansnetto uppgår till 94,2 % (86,0%) av skatteintäkter och generella bidrag per 31 augusti 2018. Prognosen innebär att nyckeltalet stiger till 101,0 %.

Det prognostiserade balanskravsresultatet om 4,4 mnkr indikerar på att kommunen kommer uppfylla balanskravet för år 2018. Om försäljning av kapitalförvaltningen inte skett hade kommunen enligt prognos haft ett negativt balanskravsresultat om 9,5 mnkr.

3.4.2. *Mål för verksamheten*

1. **Osby kommun ska vara en bättre kommun att leva och utvecklas i.**

Flertalet indikatorer för detta mål följs fört upp på helår. Därmed är det svårt för såväl kommunen som oss att uttala oss om måluppfyllelsen av detta mål.

2. **Osby kommun ska ge förutsättningar för utveckling och tillväxt som skapar mervärde.**

De flesta indikatorer beträffande detta mål följs upp i samband med helårsbokslutet. Vi har därmed, likt kommunen, svårt att uttala oss om måluppfyllelsen avseende detta mål.

3. **Osby kommun ska ha strategier för att möta dagens och morgondagens utmaningar**

De flesta indikatorer beträffande detta mål följs upp i samband med helårsbokslutet. Vi har därmed, likt kommunen, svårt att uttala oss om måluppfyllelsen avseende detta mål.

4. **Osby kommun ska skapa förutsättningar och möjligheter för människor i alla åldrar att forma ett tryggt liv.**

De flesta indikatorer beträffande detta mål följs upp i samband med helårsbokslutet. Vi har därmed, likt kommunen, svårt att uttala oss om måluppfyllelsen avseende detta mål.

Bedömning

Vi konstaterar att samtliga inriktningsmål och indikatorer avseende kommunens verksamhetsmål inte följs upp i delårsrapporten. Vi vill framhålla att det enligt vår bedömning är väsentligt att kommunen redan i delårsrapporten gör en bedömning av uppställda inriktningsmål, då detta utgör en förutsättning för att kunna uppnå de beslutade målområdena. Detta mot bakgrund att delårsrapport behandlas i fullmäktige i oktober och att det därefter enbart återstår två månader av budgetåret.

Sammanfattningsvis konstaterar vi att det *saknas en överblick i delårsrapporten av hur kommunstyrelsen prognostiserar att målområdena kommer att efterlevas i helårsprognosen.*

2018-10-10

Lena Salomon
Uppdragsledare

Mattias Johansson
Projektledare